

BULETIN INFORMATIV

NR.20

CASA CORPULUI DIDACTIC CLUJ

FEBRUARIE 2026

ISSN 2972 - 2527, ISSN-L 2972 - 2527

CUPRINS

<i>Casa Corpului Didactic Cluj – centru de resurse pentru dezvoltarea în cariera didactică prin proiecte cu finanțare nerambursabilă</i>	2
<i>Profesorul de astăzi formează cetățeanul verde de mâine prin programul de formare acreditat „Educație pentru schimbări climatice și mediu în școli sustenabile”</i>	3
<i>Programul de formare acreditat „Evaluare pentru evoluția în cariera didactică”</i>	9
<i>Provocări ale leadershipului în școlile din comunitățile rurale în perioadele de criză</i>	12
<i>Concursul interjudețean de orientare în carieră „Ce voi deveni? Cum voi deveni?” – rezultate ale ediției 2025 și perspective ale ediției 2026</i>	15
<i>Consolidarea rolului școlii prin promovarea respectului pentru drepturile omului și a competențelor necesare acordării primului ajutor</i>	17
<i>Proiectul “TEXT IT EASY”, 2023-1-FR01-KA220-VET-000159807 Principiile limbajului clar, ușor de înțeles</i>	18
<i>Managementul educației copiilor cu cerințe educaționale speciale în vederea integrării școlare</i>	21
<i>Activități metodico-științifice și psihopedagogice adresate bibliotecarilor și responsabililor Centrelor de Documentare și Informare din județul Cluj</i>	24
<i>Importanța formării continue a cadrelor didactice din învățământul antepreșcolar</i>	26
<i>Avantaje și limite ale utilizării inteligenței artificiale în educație, din perspectiva profesorilor și a părinților- o cercetare realizată la nivelul județului Cluj</i>	28

Casa Corpului Didactic Cluj – centru de resurse pentru dezvoltarea în cariera didactică prin proiecte cu finanțare nerambursabilă

Mihaela Popescu, Director Casa Corpului Didactic Cluj

Casa Corpului Didactic Cluj derulează și în anul școlar 2025 - 2026 proiecte cu finanțare nerambursabilă, dedicate sprijinirii cadrelor didactice din județul Cluj în ceea ce privește dezvoltarea carierei. Astfel, proiectul „Reglementări noi pentru un curriculum relevant și educație deschisă RECREED” (PEO/G2024-11162/6/24), finanțat prin Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027, este implementat de Ministerul Educației și Cercetării în calitate de beneficiar, iar CCD Cluj are rolul de partener care coordonează regiunile Nord-Vest și Centru. Prin acest proiect vor beneficia de formare cadre didactice care predau la nivel liceal, tema fiind abilitarea curriculară pe noile programe școlare. În acest moment suntem în etapa de elaborare a documentației de acreditare pentru cele patru programe de formare care vor fi livrate în cadrul proiectului. Au fost deja selectați 35 de formatori și suntem în plin proces de selecție pentru alți 56.

Un alt proiect care se derulează în anul școlar 2025-2026 este proiectul EDU-LIDER - Educație pentru Leadership și Inovație în Domeniul Educațional, finanțat prin PNRR, în care Universitatea Babeș-Bolyai a ales ca partener CCD Cluj pentru a derula, în cadrul PNRR, activități de formare continuă dedicate unui număr de peste 1100 de cadre didactice cu funcții de conducere, îndrumare și control din județele: Cluj, Bihor, Mureș, Covasna, Harghita și Satu Mare. Cele două programe de formare acreditate au debutat în martie 2026 și se derulează în sistem blended-learning (activități față în față, activități online sincron și asincron).

Proiectul EU Mentor continuă cu organizarea mobilităților ERASMUS+ în cel de al treilea an de implementare, în cadrul Consorțiului EU Mentor. În curând vom lansa al treilea apel de selecție a cadrelor didactice din unități de învățământ din mediul rural pentru participarea la programe de formare și la activități de tip Job shadowing în țări din Uniunea Europeană. Suntem încrezători că experiența pozitivă a celor care au beneficiat în ultimii doi ani de mobilități în cadrul consorțiului vor constitui o puternică încurajare pentru cei care ni se vor alătura în acest demers.

Considerăm că accesarea fondurilor nerambursabile este o condiție esențială pentru dezvoltarea instituțională, înțelegând că în acest mod asigurăm resursele necesare derulării unor activități de calitate, în acord cu politicile europene și naționale privind dezvoltarea resurselor umane din educație și relevante față de nevoile identificate în rândul cadrelor didactice din județul Cluj.

Profesorul de astăzi formează cetățeanul verde de mâine prin programul de formare acreditat „Educație pentru schimbări climatice și mediu în școli sustenabile”

Adriana Iacob, profesor metodist Casa Corpului Didactic Cluj

De ce educația pentru schimbări climatice nu mai poate fi amânată

Educația pentru schimbări climatice și mediu este o temă aflată între responsabilitate curriculară, dezvoltare profesională și misiune educațională. Schimbările climatice, degradarea mediului și pierderea biodiversității nu mai reprezintă teme abstracte sau îndepărtate, ci realități care influențează deja viața cotidiană a elevilor, familiilor și comunităților. Fenomenele meteorologice extreme, poluarea, gestionarea deficitară a resurselor, crizele energetice și alimentare sunt subiecte prezente constant în spațiul public și în experiența directă a elevilor.

În acest context, școala nu mai poate rămâne neutră sau pasivă. Ea devine un spațiu-cheie de formare a gândirii critice, a responsabilității civice și a comportamentelor sustenabile. Educația pentru schimbări climatice nu este doar o temă curriculară, ci o componentă esențială a educației pentru viață, pentru adaptare și reziliență într-o lume în continuă schimbare.

Profesorul este, în acest proces, actorul central. De nivelul său de informare, de competențele pedagogice și de capacitatea de a integra aceste teme în activitatea didactică depinde, în mare măsură, modul în care elevii vor înțelege și vor răspunde provocărilor climatice ale viitorului.

Un program de formare construit pe nevoile reale ale cadrelor didactice

Pornind de la aceste realități, Casa Corpului Didactic Cluj propune cadrelor didactice programul de formare continuă acreditat: „Educație pentru schimbări climatice și mediu în școli sustenabile”, aprobat prin OME nr. 7890/28.12.2024, poziția 11, ce se regăsește în oferta CCD din anul școlar 2025-2026, cu următorul link de înscriere pentru grupele din anul școlar 2025-2026: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfSmt9KU9r9VKG44uAdmKrB0ex-VSB-Xa76vIWO5ESX4eOXIQ/viewform?usp=sharing&ouid=113758602026543144391>

Programul este rezultatul unei analize riguroase a nevoilor de formare identificate la nivel județean și național și răspunde atât cerințelor legislative, cât și provocărilor curriculare actuale, în special în contextul noilor planuri-cadru pentru învățământul liceal.

Cu o durată de 90 de ore (45 ore online sincron și 45 ore online asincron) și 30 de credite profesionale transferabile, programul oferă un parcurs formativ solid, coerent și aplicat, adresat tuturor cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, indiferent de specialitate.

Corelarea cu noile planuri-cadru pentru liceu

Noile planuri-cadru pentru liceu marchează o schimbare de paradigmă în educație, prin accentul pus pe:

- dezvoltarea competențelor-cheie;

- abordările integrate și transcurriculare;
- învățarea centrată pe elev;
- conexiunea dintre curriculum și problemele reale ale societății;
- formarea elevului ca cetățean activ și responsabil.

Educația pentru mediu și schimbări climatice traversează natural toate aceste direcții.

Tema este relevantă pentru:

- științe (fizică, chimie, biologie, geografie);
- discipline socio-umane;
- educație tehnologică și economică;
- dirigenție și activități extracurriculare;
- proiecte interdisciplinare și opționale integrate.

Programul de formare sprijină cadrele didactice să:

- integreze coerent aceste teme în disciplinele pe care le predau;
- proiecteze activități didactice în acord cu profilul de competențe al absolventului;
- răspundă cerințelor curriculare actuale fără a încălca artificial conținuturile.

Școlile sustenabile în contextul finanțărilor europene recente

În ultimii ani, finanțările europene au susținut în mod explicit transformarea școlilor în spații educaționale sustenabile, capabile să răspundă atât provocărilor de mediu, cât și noilor cerințe curriculare. Prin instrumente precum Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), programul Erasmus+, inițiativele de tip Green Education și alte mecanisme europene, școlile au beneficiat de investiții semnificative în infrastructură verde, eficiență energetică, digitalizare, mobilitate ecologică și dezvoltarea competențelor pentru tranziția verde. Aceste finanțări nu vizează doar modernizarea clădirilor, ci și consolidarea rolului școlii ca model de bună practică în comunitate, promotor al unui stil de viață responsabil și sustenabil.

În acest context, școala sustenabilă este definită nu doar prin criterii tehnice sau administrative, ci mai ales prin capacitatea sa educațională: integrarea educației pentru mediu și schimbări climatice în curriculum, implicarea elevilor în proiecte concrete, colaborarea cu comunitatea locală și utilizarea responsabilă a resurselor. Finanțările europene creează cadrul necesar, însă succesul acestui demers depinde decisiv de competențele cadrelor didactice, de viziunea managerială și de capacitatea școlii de a transforma investițiile materiale în experiențe de învățare autentice. Din această perspectivă, formarea profesională continuă a profesorilor în domeniul educației pentru schimbări climatice devine elementul-cheie care leagă infrastructura finanțată european de impactul real asupra elevilor și comunității.

Conținutul cursului – de la fundament științific la aplicație educațională

Programul oferă o abordare echilibrată între fundament teoretic și aplicații practice. Printre temele abordate se numără:

- bazele științifice ale schimbărilor climatice: cauze naturale și antropice, efecte asupra mediului și societății;
- fenomene globale actuale: efectul de seră, încălzirea globală, ploile acide, subțierea stratului de ozon, deșertificarea;
- impactul activităților umane asupra mediului: poluarea aerului, apei și solului, pierderea biodiversității;
- gestionarea deșeurilor și economia circulară;
- politici publice și documente strategice la nivel național și european ([Pactul Verde European](#), [Agenda 2030](#), [Strategia Națională privind Educația pentru mediu și schimbări climatice 2023-2030](#));
- școala sustenabilă ca organizație care învață: resurse, comportamente, parteneriate, comunitate;
- proiecte de mediu și dezvoltare durabilă aplicabile în școli.

[Accentul cade permanent pe transpunerea acestor conținuturi în activități didactice concrete, adaptate diferitelor niveluri de învățământ.](#)

Competențe vizate – pentru profesor și pentru elev

Programul este construit explicit pe o abordare accesibilizată, în deplină concordanță cu noile orientări curriculare.

Cadrele didactice își vor dezvolta:

- capacitatea de integrare curriculară a educației pentru mediu;
- competențe de proiectare didactică modernă, orientată spre rezultate ale învățării;
- utilizarea metodelor interactive: învățare prin proiecte, studii de caz, dezbateri, investigații;
- competențe digitale și utilizarea resurselor educaționale moderne;
- competențe de evaluare formativă, centrate pe progres și reflecție.
- În același timp, profesorii vor putea contribui direct la formarea la elevi a:
 - gândirii critice;
 - responsabilității civice;
 - capacității de rezolvare a problemelor reale;
 - implicării comunitare;
 - conștiinței ecologice.

Formarea profesională continuă – obligație legală și oportunitate reală

Conform legislației în vigoare, personalul didactic are obligația validabilă o dată la 5 ani, de a participa la programe de formare continuă acreditate, pentru actualizarea competențelor profesionale, mai multe detalii la: <https://ccdcluj.ro/inscrieri-la-programele-de-formare.html>.

Participarea la acest program permite:

- îndeplinirea clară și completă a acestei obligații legale;
- obținerea a 30 de credite profesionale transferabile;
- alegerea unui curs relevant, aplicat și util, nu doar formal;
- susținerea evaluării profesionale și a evoluției în carieră.

Programul oferă astfel o alternativă de calitate la formările pur administrative, cu impact direct asupra practicii didactice.

Profesorul – agent al schimbării în școala sustenabilă

Noile planuri-cadru¹ și documentele strategice² definesc profesorul ca:

- designer al proceselor de învățare;
- facilitator;
- mentor;
- conector între școală și comunitate.

Acest program sprijină concret asumarea acestor roluri, oferind instrumente pentru inițierea de proiecte, colaborări comunitare și transformarea școlii într-un spațiu educațional sustenabil.

Concluzie – un demers cu sens pentru cariera didactică

Educația pentru schimbări climatice este una dintre puținele teme care conectează profund curriculumul la realitatea vieții. Participarea la acest program înseamnă:

- respectarea cerințelor legale;
- alinierea la noile planuri-cadru;
- creșterea calității actului educațional;
- contribuția directă la formarea unei generații responsabile.

Vă invităm să vă înscrieți la programul acreditat „**Educație pentru schimbări climatice și mediu în școli sustenabile**” și să transformați formarea profesională într-un demers cu impact real asupra școlii și comunității.

¹ https://www.edu.ro/OMEC_4350_2025_planuri_cadru_liceu_frecventa_zi , <https://rocnee.eu/index.php/dcee-oriz/curriculum-oriz/planuri-cadru-actuale/planuri-cadru-invatamant-gimnazial>

² https://www.edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Minister/2024/div/PSI_ME.pdf

Bibliografie selectivă

Documente strategice și cadre naționale

1. Strategia Națională privind Educația pentru mediu și schimbări climatice 2023–2030 – document programatic adoptat de Guvernul României cu direcții de acțiune pentru integrarea educației despre mediu în sistemul național de educație.
Disponibil în integralitate:
https://www.edu.ro/sites/default/files/ fi%C8%99iere/Strategii/SNEMSC_2023_2030.pdf
2. Comunicatul oficial al Ministerului Educației privind adoptarea Strategiei naționale privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023–2030 – contextualizează importanța formării cadrelor didactice în acest domeniu.
https://www.edu.ro/comunicat_presa_03_2023_adoptare_SNEM
3. Anexa la Strategia Națională privind educația pentru mediu și schimbări climatice – cu recomandări pentru promovarea unui stil de viață sustenabil și competențe vizate.
<https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2025/03/ANEXA-3-2.pdf>
4. Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României (context general al politicilor de sustenabilitate) – include referiri la educație și schimbări climatice în cadrul dezvoltării durabile.
<https://insse.ro/cms/files/IDDT2012/StategiaDD.pdf>

Documente și inițiative la nivel european și internațional

5. UNESCO – *Climate change education* – portal dedicat educației privind schimbările climatice, accent pe empowerment și integrarea temei în sistemele educaționale.
<https://www.unesco.org/en/climate-change/education>
6. UNESCO – *Education for Sustainable Development (ESD)* – integrarea educației pentru durabilitate și competențe globale, inclusiv legătura cu schimbările climatice și Agenda 2030.
<https://www.unesco.org/en/sustainable-development/education>
7. OECD – *Rethinking education in the context of climate change* – raport care explorează modul în care sistemele educaționale răspund la provocările climatice și cum pot fi remodelate pentru a susține competențele relevante.
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/02/rethinking-education-in-the-context-of-climate-change_61bfd890/f14c8a81-en.pdf
8. *Action for Climate Empowerment (ACE)* – concept internațional promovat de UNFCCC care include educația și formarea ca elemente cheie pentru implicarea societății în acțiuni climatice.
https://en.wikipedia.org/wiki/Action_for_Climate_Empowerment

Resurse educaționale și suporturi practice

9. *HandBook of Climate Change Education* – ghid practic pentru educatori privind modul de predare și integrare a temelor climatice în curriculum.
<https://www.climatepd.eu/images/docs/HandBookOfClimateChangeEducation.pdf>
10. *Eco-Schools* – program internațional cu un cadru metodologic pentru implicarea elevilor și profesorilor în gestionarea durabilă a școlii și învățarea despre mediu.
<https://en.wikipedia.org/wiki/Eco-Schools>
11. *Green education – European Education Area* – resurse UE privind educația verde și competențele pentru tranziția ecologică.
<https://education.ec.europa.eu/focus-topics/green-education>

Raport și publicații de referință

12. *Education and climate change: Learning to act for people and planet* – parte din *Global Education Monitoring Report (UNESCO)* care examinează conexiunea între educație și

acțiunea climatică.

(document UNESCO disponibil online)

Website-ul Casei Corpului Didactic Cluj

13. Casa Corpului Didactic Cluj, <https://www.ccdcluj.ro/formare-continua.html>

Programul de formare acreditat „Evaluare pentru evoluția în cariera didactică”

profesor metodist Pompilia Herman

Dezvoltarea resurselor umane din domeniul educației constituie o prioritate națională în vederea asigurării calității și a înnoirii practicilor profesionale, prin actualizarea cunoștințelor însușite în timpul formării inițiale și prin dobândirea de noi competențe.

Pentru că dezvoltarea sistemului educațional este orientată spre calitate, este nevoie ca toate elementele legate de procesul de predare-învățare- evaluare - fie că este vorba de curriculum sau de evaluare - să fie **înțelese și utilizate în mod unitar**. În contextul transformărilor continue din sistemul educațional, evaluarea reprezintă un element esențial pentru asigurarea calității actului didactic și pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice.

Programul de formare „Evaluare pentru evoluția în cariera didactică” **reacreditat conform OME nr. 6870/ 21.12.2023**, este conceput ca un demers de sprijin pentru profesori, având ca scop îmbunătățirea competențelor de evaluare și utilizarea acestora ca instrument de progres profesional.

Având în vedere domeniile diferite în care sunt aplicabile competențele de evaluare ale cadrelor didactice, programul de formare își propune să abordeze pe lângă evaluarea la clasă, cele două direcții de dezvoltare profesională a cadrelor didactice în domeniul evaluării: evaluarea pentru examenele de definitivare în învățământ și evaluarea pentru concursurile naționale pentru ocuparea posturilor/catedrelor declarate vacante/rezervate în unitățile de învățământ preuniversitar.

Scopul programului de formare „Evaluare pentru evoluția în cariera didactică” este abordarea integrativ-inovativă a noilor paradigme educaționale în vederea dezvoltării competențelor necesare cadrelor didactice care participă în calitate de evaluatori la concursurile și examenele profesionale.

La nivel instituțional, acesta contribuie la abordarea procesului de predare-învățare-evaluare în mod unitar. La nivel de sistem, programul de formare contribuie la îmbunătățirea calității activității preuniversitare, asigurând evaluatori de calitate.

În acest sens programul de formare își propune dezvoltarea de competențe metodologice, de comunicare, de evaluare dar și competențe pedagogice, sociale, de management al clasei și de management al carierei și al dezvoltării personale prevăzute în standardul de formare continuă pentru funcția de profesor.

Programul de formare se adresează personalului didactic de predare și personalului didactic cu funcții de conducere, de îndrumare și control din învățământul preuniversitar.

Programul de formare presupune parcurgerea celor 4 discipline ale cursului incluzând în acestea și activitățile aplicative pe parcursul a 120 de ore (56 ore online sincron și 64 ore

asincron), cu 40 credite profesionale transferabile. Activitatea de formare se va desfășura pe platforma Google Workspace a Casei Corpului Didactic Cluj.

Pentru toate cele 4 discipline, s-a alocat un număr de 2 ori mai mare de ore pentru activități practic-aplicative decât pentru prezentările teoretice.

Pentru înscriere la program se poate accesa linkul

<https://forms.gle/2CDzepFjyvw2rhMd9>

Programul include teme relevante pentru practica educațională modernă, precum:

- delimitări conceptuale privind evaluarea;
- taxonomia evaluării activității didactice;
- tipuri și funcții ale evaluării (inițială, formativă, sumativă);
- metode și instrumente moderne de evaluare;
- evaluarea competențelor și a progresului elevilor;
- criterii și indicatori de performanță didactică;
- subiectivitate în practica evaluativă;
- anxietatea față de evaluare;
- portofoliul profesional al cadrului didactic;
- evaluarea în contextul inspecțiilor, examenelor și gradelor didactice.

COMPETENȚELE GENERALE ALE PROGRAMULUI

1. Operarea cu sistemul conceptual specific teoriei și practicii curriculare și evaluative
2. Abordarea corectă a principiilor evaluării, din perspectiva teoriei subiectivismului
3. Elaborarea de instrumente/probe de evaluare care să îndeplinească criteriile de validitate, fidelitate și specificitate în domeniul pentru care sunt destinate
4. Promovarea conținuturilor și principiile specifice docimologiei privind organizarea și desfășurarea examenelor / concursurilor din sistemul de învățământ preuniversitar

Intrarea în rolul de evaluator presupune asumarea acestuia și renunțarea, pe cât posibil, la subiectivismul fiecăruia tocmai pentru a asigura partea formativă a ceea ce face. Întrebările: *De ce evaluăm?*, *Ce evaluăm?* și *Cum evaluăm?*, necesită un răspuns clar și exact adaptat contextului în care se face evaluarea.

Pentru că evaluarea nu se limitează doar la aprecierea performanțelor elevilor, ci are un rol mult mai amplu în activitatea didactică. Aceasta contribuie la:

- reflectarea asupra propriei practici educaționale;
- identificarea punctelor forte și a aspectelor ce necesită îmbunătățire;
- fundamentarea deciziilor pedagogice;
- susținerea evoluției în carieră prin raportare la standarde profesionale.

Prin evaluare corectă, obiectivă și formativă, cadrul didactic devine un profesionist reflexiv, capabil să se adapteze cerințelor actuale ale educației.

Programul de formare „Evaluare pentru evoluția în cariera didactică” reprezintă un instrument valoros pentru cadrele didactice care își doresc o dezvoltare profesională continuă

și o carieră construită pe competență, reflecție și calitate. Prin aprofundarea conceptelor și practicilor de evaluare, profesorii pot transforma evaluarea dintr-o obligație formală într-un real instrument al progresului educațional și al evoluției în cariera didactică.

Bibliografie

Suportul de curs al programului de formare „Evaluare pentru evoluția în cariera didactică”

Provocări ale leadershipului în școlile din comunitățile rurale în perioadele de criză

Dana Zoe Mateescu - Profesor metodist Casa Corpului Didactic Cluj

În ultimii ani majoritatea satelor actuale au evoluat, s-au modernizat, s-au „primenit” pentru a ține pasul cu evoluția socială a secolului XXI. Era un demers firesc, este o adaptare izvorâtă din nevoia de a diminua discrepanțele dintre mediul rural și cel urban. Dacă, cu câteva decenii în urmă, migrația populației era dinspre sat înspre oraș, ceea ce a condus la îmbătrânirea comunităților și la pustiirea multor așezări mici, în timp sensul migrației s-a schimbat. Tot mai mulți tineri au optat să se întoarcă la țară, să descopere frumusețea, liniștea și confortul de care comunitățile mici se bucură. Din păcate, mediul rural din România se confruntă cu un cumul de provocări economice, climatice și sociale care adâncesc decalajul față de zonele urbane.

În contextul economico-social actual, prin Planul strategic instituțional 2025 – 2028 al Ministerului Educației și Cercetării s-a redefinit misiunea școlilor din mediul rural. Astfel, misiunea școlilor din mediul rural în 2026 se concentrează pe reducerea decalajelor față de mediul urban prin asigurarea unui acces egal la educație de calitate și transformarea unităților de învățământ în hub-uri de resurse pentru comunitate.

Conform planului strategic amintit, obiectivele centrale care definesc această misiune includ:

- ***Echitate și incluziune socială:*** Obiectivul strategic principal este diminuarea riscului de părăsire timpurie a școlii. În 2026, școlile rurale vizează oferirea de servicii integrate (consiliere, masă caldă) pentru a sprijini copiii din medii vulnerabile să își continue studiile.
- ***Adaptarea la nevoile reale ale elevilor:*** Misiunea include modernizarea predării pentru a dezvolta gândirea critică și competențele practice relevante pentru piața muncii actuală. Programele educaționale caută să combată tendința elevilor de a abandona studiile după gimnaziu în favoarea unor angajări precare.
- ***Tranziție digitală și verde:*** Implementarea planurilor strategice pentru perioada 2025–2028 pune accent pe digitalizarea procesului de învățare în sate și pe educația ecologică („Școala Verde”).
- ***Centru de dezvoltare comunitară:*** Școala rurală funcționează ca un nucleu de reziliență locală, facilitând parteneriate între familie, autorități și organizații non-guvernamentale pentru modernizarea infrastructurii și creșterea calității vieții în sat.

- **Modernizarea infrastructurii:** O componentă esențială a misiunii în 2026 rămâne reabilitarea și dotarea spațiilor de învățământ, având în vedere că peste 70% din unitățile care necesită renovare sunt localizate în mediul rural.

În această situație, școlile din mediul rural rămân izvorul de cunoaștere, sursa de educație și pilonul de cultură al comunității. În jurul școlilor se coagulează legăturile dintre copii și tineri care cresc împreună, se leagă prietenii, se dezvoltă atitudini sociale de colaborare, cooperare, respect, se sădește și se cultivă sentimentul de apartenență la comunitate, mândria de a fi fiu sau fiică a satului. Aceste sentimente nu se șterg în timp. Rămân adânc întipărite în memoria fiecăruia, ca ancore ce te ajută să te întorci mereu acasă, să fii mereu alături de comunitate.

Chiar și în perioada de criză comunitățile se dezvoltă prin oameni. Oamenii sunt dornici de a fi împreună, de a realiza ceva durabil, benefic tuturor, de a lăsa generațiilor următoare tradițiile, frumosul și trăinicia locului în care trăiesc. Toate acestea sunt realizabile prin asumarea și manifestarea unor atitudini pe care le atribuim de obicei liderilor care știu să mențină speranța și echilibrul în comunitate. În acest context, pare pretențioasă ideea conform căreia școala creează viitorii lideri ai unei comunități, dar putem afirma cu toată încrederea că școala dezvoltă atitudini și abilități de viață care pot fi asociate leadershipului. Mă refer, în primul rând la abilități de comunicare și lucru în echipă, la capacitatea de gândire critică și analitică, la inteligența emoțională și gestionarea emoțiilor, la inițiativă, creativitate, empatie, valori și respect.

Având în primplan perspectiva dezvoltării atitudinilor și abilităților de viață asociate leadershipului, chiar de pe băncile școlii, Casa Corpului Didactic Cluj și-a propus ca, în acest an școlar să implementeze programul de dezvoltare profesională avizat „Leadershipul în și pentru comunitate”.

Programul se adresează cadrelor didactice care își desfășoară activitatea în mediul rural și vizează dezvoltarea abilităților de comunicare și lucru în echipă, a capacității de a gândi critic și analitic, dezvoltarea inteligenței emoționale și a abilității de gestionare a emoțiilor, prin încurajarea inițiativelor pozitive, a creativității, prin manifestarea atitudinilor empatică, prin promovarea valorilor reale și a respectului. Tematica abordată este:

- *Leadershipul pentru dezvoltarea relațiilor de coordonare și colaborare din unitatea de învățământ*
- *Leadershipul pentru dezvoltarea culturii organizaționale*
- *Leadershipul și provocările dezvoltării comunitare*
- *Leadershipul pentru dezvoltarea și menținerea relațiilor intergeneraționale*
- *Leadershipul pentru dezvoltarea personală și profesională*

Prin toate activitățile de formare vom încerca să dezvoltăm atitudinea de leadership a cursanților. Considerăm că, la ora actuală, leadershipul la nivel individual ar putea contribui semnificativ la creșterea rezistenței la stres, la evitarea burnout-ului și managementul situațiilor neprevăzute în perioadele pregnante de criză.

De asemenea, leadershipul la nivel individual ar putea deveni un mod de viață, dacă am reuși să schimbăm în profunzime anumite tipare de gândire și de manifestare. Atitudinea de leadership este oglinda unor valori personale care pot fi însușite și asumate, a unor gânduri reale, obiective și frumoase, în același timp, a unor emoții pozitive care pot fi cultivate.

Din punctul meu de vedere definesc leadershipul ca mod de viață prin câteva atribute caracteristice:

Leadershipul ca mod de viață înseamnă „viziune”, adică un mod de a privi oamenii, de a-i valoriza, de a le acorda încredere și respect, un mod de a privi și analiza problemele, de a găsi soluții, de a avea încrederea că întotdeauna există o rezolvare.

Leadershipul ca mod de viață înseamnă „frumusețe” ceea ce presupune un mod special de a vedea frumosul din oameni și de a vedea frumosul din ceea ce ne înconjoară.

Leadershipul ca mod de viață înseamnă „bucurie și recunoștință” manifestate prin atitudinea de a ne bucura de ceea ce ne oferă fiecare zi și de a fi recunoscători pentru tot ceea ce ne oferă fiecare zi.

Leadershipul ca mod de viață înseamnă „a gândi binele” echivalent cu a gândi frumos despre oameni, a le recunoaște calitățile, a le intui și valoriza potențialul. De asemenea, înseamnă modul de a gândi și a analiza problemele cu optimism, încredere, speranță, creativitate.

Leadershipul ca mod de viață înseamnă „modul de a câștiga încredere și respect”, pentru că respectul și încrederea nu pot fi impuse, ele pot fi doar simțite.

Leadershipul ca mod de viață înseamnă „modul de a străluci”, ceea ce înseamnă a fi tu însuși, a fi congruent cu valorile tale, a fi constant în atitudini, a rămâne neinfluențabil.

Dacă vom putea să formăm cursanților noștri astfel de comportamente, astfel de tipare de gândire, dacă vom putea să dăm în mințile lor astfel de valori autentice, ei vor transmite toate acestea elevilor, părinților și altor membri din comunitatea rurală. Probabil, comunitățile noastre rurale, nu vor avea mai mulți lideri, dar vor avea oameni implicați și motivați să ajute, care vor contribui plenar la dezvoltarea comunitară și socială, chiar și în perioadele de criză.

Concursul interjudețean de orientare în carieră „Ce voi deveni? Cum voi deveni?” – rezultate ale ediției 2025 și perspective ale ediției 2026

Liliana Dana Lung, Casa Corpului Didactic Cluj

Educația pentru viitor începe cu alegeri informate.

Într-un context educațional marcat de schimbări rapide pe piața muncii și de necesitatea dezvoltării competențelor transversale încă din anii de școală, orientarea în carieră devine o componentă esențială a formării elevilor. Concursurile educaționale dedicate acestui domeniu reprezintă nu doar contexte de afirmare a creativității și talentului, ci și instrumente reale de autocunoaștere, reflecție și proiectare a traseului profesional.

Concursul interjudețean de orientare în carieră „Ce voi deveni? Cum voi deveni?”, ajuns în anul 2025 la ediția a IX-a, a confirmat încă o dată rolul major pe care îl joacă în sprijinirea elevilor și profesorilor preocupați de educația pentru viitor.

Etapa interjudețeană a concursului s-a desfășurat în perioada septembrie–decembrie 2025, fiind inclusă în Calendarul proiectelor de educație extrașcolară regionale și interjudețene fără finanțare MEC, anul școlar 2024–2025 (Anexa 3 la OM nr. 3.026/14.01.2025, poziția 740).

Scopul principal al proiectului a fost îndrumarea elevilor în identificarea și dezvoltarea abilităților, intereselor și valorilor personale, pentru a putea lua decizii informate și sustenabile privind cariera.

Printre obiectivele specifice s-au numărat: dezvoltarea competențelor de autocunoaștere, stimularea creativității și a spiritului antreprenorial, familiarizarea elevilor cu diversitatea profesiilor, implicarea cadrelor didactice în activități inovative de consiliere și orientare.

Ediția 2025 a înregistrat o participare extinsă, reunind 126 de cadre didactice, dintre care 113 din alte județe și 13 din județul Cluj, facilitând schimbul de bune practici între școli și județe și confirmând caracterul interjudețean și atractivitatea concursului.

Elevii au fost implicați activ în realizarea unor produse educaționale variate: desene, eseuri, postere, prezentări, scenete. Acestea au reflectat nu doar imaginația și creativitatea participanților, ci și capacitatea de analiză a propriilor aspirații profesionale.

La etapa interjudețeană a ediției 2025 au fost acordate 21 de premii, structurate astfel: 6 premii I (pentru desen, eseu, poster și prezentare), 8 premii II (pentru scenetă, desen, prezentare, poster și eseu), 7 premii III (pentru desen și eseu). Aproximativ 30% dintre elevii participanți au fost premiați, iar numărul ridicat de distincții a reflectat calitatea lucrărilor și egalitățile de punctaj stabilite de juriu.

Un rezultat deosebit al proiectului îl constituie colecția de lucrări publicate online, disponibilă pe Padlet, <https://padlet.com/concurscvdx2/ce-voi-deveni-cum-voi-deveni-2025-88n1b3ntlrvtfdy> precum și revista cu ISSN „Ce voi deveni? Cum voi deveni?”,

<https://sites.google.com/view/cvdx2/revista-cvdx2>, care reunește cele mai valoroase creații ale elevilor.

Impactul educațional este vizibil prin: clarificarea reprezentărilor elevilor asupra profesiilor, creșterea capacității de luare a deciziilor privind cariera, dezvoltarea competențelor antreprenoriale și de comunicare, consolidarea parteneriatului școală–comunitate.

Proiectul a fost realizat cu sprijinul unor parteneri educaționali de prestigiu, printre care: Liceul Teoretic „Avram Iancu” Cluj-Napoca – coordonator; Casa Corpului didactic Cluj, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Cluj, Colegiul Național „Doamna Stanca”, Satu Mare, Colegiul Tehnic „INFOEL”, Bistrița, Colegiul Național „Gheorghe Șincai”, Baia Mare, Școala Gimnazială „Oltea Doamna”, Oradea, Colegiul Tehnic „Alesandru Papiu Ilarian”, Zalău. Aceste colaborări au contribuit la creșterea calității actului educațional și la extinderea impactului proiectului. Activitățile concursului au fost promovate prin: site-ul proiectului, site-urile instituțiilor partenere, pagini de social media, presa locală.

Diseminarea rezultatelor s-a realizat cu respectarea legislației privind protecția datelor (GDPR), consolidând vizibilitatea proiectului la nivel regional.

Site-ul oficial al proiectului, <https://sites.google.com/view/cvdx2>, a găzduit concursul și a asigurat transparența și vizibilitatea rezultatelor.

Succesul ediției 2025 creează premisele unei noi ediții în 2026, care își propune valorificarea și mai accentuată a competențelor digitale ale elevilor și implicarea unui număr mai mare de cadre didactice și elevi. „Ce voi deveni? Cum voi deveni?” – ediția a X-a, 2026 va continua să fie un spațiu de explorare, reflecție și afirmare pentru elevii preocupați de viitorul lor profesional și pentru profesorii dedicați orientării în carieră a elevilor lor.

Invităm elevii, cadrele didactice și instituțiile educaționale să se alătore ediției 2026 și să contribuie activ la construirea unui parcurs educațional relevant, adaptat provocărilor societății actuale.

Consolidarea rolului școlii prin promovarea respectului pentru drepturile omului și a competențelor necesare acordării primului ajutor

Edmund Ienei, Casa Corpului Didactic Cluj

În contextul actual al transformărilor sociale, culturale și educaționale, școala are un rol important în transmiterea cunoștințelor și în formarea unor cetățeni responsabili, activi și solidari. Programele de formare „Educație pentru drepturile omului și cetățenie democratică într-o Europă fără bariere” și „Primul ajutor”, avizate de Ministerul Educației și Cercetării prin aviz nr. 3672DGMCDRSIP/13.11.2025, răspund acestor nevoi stringente, susținând dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și consolidarea climatului educațional sigur și incluziv.

Programul „Educație pentru drepturile omului și cetățenie democratică într-o Europă fără bariere” are ca scop promovarea respectului pentru drepturile omului și libertățile fundamentale, pentru sine și pentru ceilalți, precum și dezvoltarea unor atitudini și comportamente care susțin egalitatea de gen, diversitatea culturală și incluziunea socială.

Obiectivele programului vizează formarea cadrelor didactice, a directorilor și a responsabililor cu dezvoltarea profesională din unitățile de învățământ, prin furnizarea de resurse și instrumente educaționale aplicabile în activitățile cu elevii. Astfel, participanții sunt sprijiniți să faciliteze dobândirea de competențe civice, sociale și democratice necesare integrării elevilor într-o societate democratică și pluralistă.

Competențele vizate includ, pe lângă cunoașterea mecanismelor de prevenire a consumului de droguri și a efectelor substanțelor psihoactive, înțelegerea cadrului legal și instituțional privind răspunsul la fenomenul drogurilor, precum și dezvoltarea abilităților de viață ale elevilor. Sunt abordate teme precum presiunea grupului, factorii de risc și protecție, comunicarea, decizia informată, asertivitatea și capacitatea de rezistență și rezolvare a problemelor, cu un accent deosebit pe implicarea responsabilă a părinților în viața școlară.

Planificarea modulelor tematice reflectă o abordare structurată și coerentă, pornind de la prezentarea Consiliului Europei și a sistemului european al drepturilor omului, continuând cu analiza Declarației Drepturilor Omului și a strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei și radicalizării (2024–2027), și culminând cu explorarea discriminărilor pozitive și negative, a stereotipurilor și prejudecăților.

Complementar, programul de formare „Primul ajutor” vizează dezvoltarea competențelor necesare acordării primului ajutor, oferind un sprijin real serviciilor medicale de urgență și contribuind la creșterea siguranței în mediul școlar și profesional. Programul dezvoltă competențe proiective, acționale și evaluative, de la pregătirea pentru acordarea primului ajutor, până la intervenția în situații cotidiene sau la locul de muncă și evaluarea corectă a intervențiilor realizate.

Prin promovarea acestor programe de formare, se consolidează rolul școlii ca spațiu al educației pentru viață, siguranță și democrație, iar cadrele didactice dobândesc instrumentele necesare pentru a răspunde responsabil provocărilor educaționale ale societății contemporane.

Proiectul "TEXT IT EASY", 2023-1-FR01-KA220-VET-000159807

Principiile limbajului clar, ușor de înțeles

Profesor metodist Boca Alina, Casa Corpului Didactic Cluj

Limbajul clar este un element fundamental în realizarea unei comunicări accesibile, servind ca instrument esențial în promovarea egalității și incluziunii în diverse domenii, în special în educație și cultură. Pentru a realiza o accesibilizare a informațiilor este foarte important să cunoaștem publicul cărui i se adresează informația.

Statisticile (PIAAC) referitoare la competențele de comunicare ale adulților indică faptul că aproximativ 1 din 5 adulți europeni au performanțe de alfabetizare de nivel 1 sau sub acesta. Aceștia întâmpină dificultăți în a citi texte uzuale, a urma instrucțiuni scrise sau a completa corect formulare. Dificultățile se regăsesc la toate grupele de vârstă, atât în mediul urban, cât și în cel rural, chiar și în rândul profesioniștilor.

Luând în considerare aceste aspecte considerăm că, folosirea unui limbaj clar, ușor de înțeles nu este doar o politețe, ci este un răspuns la nevoile reale de alfabetizare. Atunci când folosim un limbaj simplu, ne asigurăm că mai multe persoane pot participa pe deplin la viața socială, își pot înțelege drepturile și pot lua decizii în cunoștință de cauză.

Proiectul + "Text it Easy" 2023-1-FR01-KA220-VET-000159807 desfășurat prin *Programul Erasmus+ Parteneriate de cooperare în educația și formarea profesională (KA220-VET)* și-a propus să promoveze utilizarea unui limbaj clar, ușor de înțeles, în sectorul educației și formării profesionale pentru a încuraja practicile profesionale incluzive la toate nivelurile.

Obiectivul principal al proiectului a fost informarea și formarea profesioniștilor (prioritar profesori și formatori) din instituțiile de formare cu privire la importanța unui limbaj clar pentru o mai bună includere a acestuia în practicile de învățare și, în cele din urmă, în practicile profesionale.

Concret, proiectul a dezvoltat dezvoltat:

- O analiză a celor mai bune practici la nivel european în ceea ce privește utilizarea limbajului clar;
- O serie de interviuri cu diferite categorii profesionale legate experiența de utilizarea limbajului clar;
- O serie de instrumente educaționale de referință pentru utilizarea limbajului clar- ușor de înțeles;
- Realizarea unui ghid care să ajute profesioniștii din domeniul educației, educației VET, educației adulților în utilizarea unui limbaj clar-ușor înțeles pentru a aborda lipsa resurselor disponibile;

- Activități de formare a profesioniștilor (profesori, formatori, cadre didactice auxiliare) pentru a utiliza într-un limbaj clar.

Proiectul a adunat informații despre situația privind accesibilizarea informației și utilizarea limbajului clar, ușor de citit în țările participante la proiect Croația, Macedonia de Nord, Franța, Belgia și România.

Studiile realizate indică faptul că unele probleme legate de accesibilizarea informației sunt comune în toate țările partenere. O astfel de problemă este lipsa inițiativelor la nivel național care să promoveze accesibilizarea informației scrise (textul ușor de citit). Organizațiile individuale sunt cele care popularizează ideea de limbaj clar, ușor de citit. De asemenea, există organizații individuale care creează instrumente digitale care facilitează simplificarea textului. În unele țări, site-urile oficiale adresate persoanelor cu dizabilități au o versiune scrisă într-un limbaj clar, ușor de citit. Din păcate, însă, nu este o practică obișnuită pentru toate instituțiile din țările participante.

Pe site-ul Proiectului „Text it Easy” este prezentată o privire de ansamblu asupra contextului național și european referitor la accesibilizarea textului: <https://text-it-easy.eu/ro/publicatii/>

Importanța utilizării unui limbaj clar este evidentă în domeniul formării profesionale și în domeniul culturii, în care limbajul clar funcționează ca un liant pentru depășirea barierelor în comunicare. În aceste domenii, limbajul clar facilitează diseminarea informațiilor esențiale, permițând cursanților, profesioniștilor și altor participanți să acceseze și să înțeleagă conținutul fără dificultăți.

Limbajul clar se referă la utilizarea unui text simplu și ușor de înțeles la prima lectură. Aceasta presupune structurarea textului într-o manieră care prezintă informațiile direct și simplu, evitând jargonul inutil, structurile complexe ale propozițiilor și frazele ambigue.

Principii fundamentale ale limbajului clar pun accentul pe simplitate. Respectând următoarele reguli de bază, profesioniștii pot crea documente care sunt nu doar ușor de citit, ci și captivante și eficiente pentru un public divers.

Unul dintre principiile de bază ale scrierii clare este menținerea propozițiilor concise. Este recomandată o lungime medie a propoziției de 15-20 de cuvinte. Propozițiile scurte facilitează urmărirea și înțelegerea facilă a conținutului. Pentru ca textul să fie ușor de citit, este important ca ideile să fie bine organizate în propoziții scurte. Când fraza conține prea multe idei, este prea lungă, produce confuzie și este greu de urmărit. De asemenea, scrieți ideile într-o ordine logică. Începeți cu cea mai importantă idee, apoi explicați ce trebuie făcut, când și de ce. Formulați conținutul scurt și la obiect ca atunci când oferiți indicații. Dacă explicați logic, pas cu pas cititorul va înțelege mai ușor. O structură clară este mai accesibilă cititorului și are un impact mai puternic.

Terminologia tehnică este necesară în anumite contexte dar este recomandat să minimizezi utilizarea acesteia. Atunci când se utilizează termeni tehnici, aceștia ar trebui să fie însoțiți de explicații simple pentru a se asigura că toți cititorii pot înțelege sensul lor. Astfel, vă

asigurați că publicul înțelege mesajul fără a ghici înțelesul și fără a pierde timp pentru a căuta definiții.

De asemenea, se recomandă folosirea diatezei active care face ca textul să fie mai clar, mai direct și mai ușor de înțeles. În redactarea instrucțiunilor sau a deciziilor, diateza activă îi ajută pe oameni să înțeleagă procesul și rolul lor în acest proces. Nu este greșit să folosim diateza pasivă, dar folosită în mod excesiv determină un conținut ambiguu, birocratic, ascunde responsabilitatea și face textul mai greu de urmărit.

Abilitatea de a înțelege perspectiva cititorului este una dintre cele mai importante abilități în conceperea unui conținut accesibil. Când scrii, încearcă să-ți imaginezi perspectiva cuiva nefamiliarizat cu subiectul. Nu uita: chiar dacă informațiile sunt simple, pentru cititorul poate avea dificultăți în înțelegere.

Esența unui limbaj clar, ușor de înțeles este de a se asigura că cititorii pot înțelege rapid mesajul dorit, fără a necesita clarificări sau explicații suplimentare. Această abordare este importantă, în special în domeniile, în care publicul provine din medii educaționale diverse, având abilități cognitive sau competențe lingvistice diferite.

De exemplu, în educația și formarea profesională (VET), se obișnuiește folosirea unor termeni tehnici și a jargonului specific, iar folosirea unui limbaj clar poate îmbunătăți în mod semnificativ înțelegerea prin accesibilizarea conceptelor complexe. Acest lucru ajută cursanții să înțeleagă materialul și ajută la însușirea și aplicarea mai eficientă a cunoștințelor.

Limbajul clar nu se referă doar la simplificarea textului, ci și la îmbunătățirea experienței de comunicare. Implică crearea de mesaje simple, cu accent pe claritate și accesibilitate. Un rezultat al proiectului „Text it Easy” este Ghidul general pentru utilizarea limbajului clar de către formatori și profesioniști <https://text-it-easy.eu/ro/publicatii/>

Ghidul își propune să ofere un cadru general pentru adoptarea și promovarea unui limbaj clar în instituții și organizații culturale, cu un accent deosebit pe mediile de formare profesională. În acest ghid sunt prezentate strategii pentru implementarea unui limbaj clar, precum și instrumente practice pentru profesioniștii care doresc să îmbunătățească accesibilitatea textului scris. Aceste strategii includ folosirea unui vocabular simplu, folosirea unor propoziții concise și evitarea jargonului care ar putea produce confuzie.

Considerăm că utilizarea unui limbaj clar, accesibilizat nevoilor de comunicare ale unui public divers este o necesitate care împlinită influențează calitatea relațiilor interumane, creează medii incluzive și eficientizează învățarea.

Bibliografie:

<https://www.ise.ro/>

<https://text-it-easy.eu>

Managementul educației copiilor cu cerințe educaționale speciale în vederea integrării școlare

Profesor metodist Boca Alina, Casa Corpului Didactic Cluj

Educația incluzivă este o prioritate a contextului actual. Educația incluzivă pornește de la convingerea că dreptul la educație este unul din drepturile fundamentale. Abordarea incluzivă presupune recunoașterea resurselor materiale și umane existente și antrenarea acestora pentru a îmbunătăți practicile existente, astfel încât, nu doar copilul cu cerințe educaționale speciale să fie integrat, ci să învețe tot grupul să se dezvolte folosind noua situație educațională creată. Astfel, școala trebuie să fie capabilă să realizeze un învățământ diferențiat și să asigure o educație de calitate pentru toți și pentru fiecare.

În acest context a fost acreditat programul de formare „*Managementul educației copiilor cu cerințe educaționale speciale în vederea integrării școlare*” prin O.M. 6870/21.12. 2023, care are până în prezent aproximativ 100 de absolvenți, cadre didactice din județul Cluj.

Scopul programului de formare continuă acreditat „*Managementul educației copiilor cu cerințe educaționale speciale în vederea integrării școlare*” este formarea personalului didactic de predare, personalului didactic auxiliar și personalului cu funcții de conducere, de îndrumare și de control în domeniul integrării școlare a copiilor cu CES. Programul de formare propus oferă participanților o nouă abordare a proiectării și desfășurării activităților didactice din perspectiva educației incluzive.

Obiectivele generale ale programului sunt:

- ✓ Dezvoltarea abilităților privind alocarea și gestionarea eficientă a resurselor pentru implementarea unei culturi incluzive la nivelul unităților de învățământ;
- ✓ Dobândirea de comportamente și capacități profesionale care să asigure adaptabilitate la schimbare și eficiența activității proprii;
- ✓ Dezvoltarea competențelor de proiectare și implementare a activităților educaționale din perspectiva educației incluzive;

În stabilirea obiectivelor programului de formare s-a ținut cont de nevoile de formare ale cadrelor didactice pentru dezvoltarea competențelor în domeniul educației incluzive. Formularea obiectivelor s-a realizat în concordanță cu concluziile studiului privind analiza nevoilor de formare ale cadrelor didactice din învățământul preuniversitar clujean.

Competențele generale vizate sunt

CG1. Alocarea și gestionarea eficientă a resurselor pentru implementarea unei culturi incluzive la nivelul unităților de învățământ;

CG2. Gestionarea eficientă a problemelor de comportament ale preșcolarilor și școlarilor de diferite vârste;

CG3. Adaptarea procesului educativ la specificul cerințelor educaționale ale elevilor din grupuri dezavantajate;

CG4. Proiectarea și implementarea adecvată a conținuturilor instructiv-educative pentru elevii cu CES;

CG5. Identificarea, proiectarea și aplicarea celor mai adecvate strategii, tehnologii și resurse educaționale în organizarea procesului educațional incluzivă;

Modulul I „Educația pentru toți – Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă” își propune dezvoltarea competenței de a crea un mediu incluziv, care să corespundă nevoilor tuturor copiilor, prin cunoașterea fundamentelor teoretice și legislative ale educației incluzive. Educația pentru toți este un modul conceput în conformitate cu cerințele și exigențele metodologice ale pedagogiei interactive, centrat pe aplicații, exerciții, planuri personalizate și reflecții cu ajutorul unor metode și tehnici de formare pentru adulți.

Modulul II „*Managementul comportamentului la preșcolari și școlari*” sprijină cadrele didactice în abordarea problematicii specifice comportamentului școlarii de diferite vârste. Disciplinarea reprezintă o experiență de învățare, care adeseori este percepută de către copil ca fiind dificilă, incomodă. În acest modul sunt prezentate instrumente de evaluare funcțională a comportamentului și factorii care influențează comportamentul dezirabil/adecvat; propune soluții pentru construirea interacțiunilor pozitive profesor – elev, elev-elev; propune modalități de evaluare a comportamentului în cazul elevilor cu tulburări de atenție și hiperactivitate, precum și elaborarea unor planuri de intervenție.

Modulul III „*Intervenții psihopedagogice în educația copiilor cu CES*” prezintă tulburările specifice de învățare, caracteristicile psiho-sociale și afective ale copiilor cu intelect de limită, deficitul de atenție însoțit de sindromul hiperkinetic precum și intervențiile psihopedagogice specifice în educația acestora necesare pentru a oferi modele de integrare a copiilor cu CES în școlile incluzive.

Modulul IV „*Dificultăți de învățare a limbajului scris-citit la elevii cu CES*” abordează particularitățile învățării în sfera scris-citit precum și metode și tehnici de utilizate în intervențiile specializate în individualizarea instruirii la elevii cu CES.

Modul în care profesorul realizează incluziunea în clasă depinde, în mare măsură, de atitudinea lui față de elevii cu nevoi speciale, de metodele și resursele mobilizate. Atitudinea și resursele profesorilor sunt anterioare în procesul de predare pentru elevii cu CES din școlile de masă, predare care se face conform curriculumului pentru toți elevii. Spre deosebire de ceilalți elevi, au nevoie de ai mult timp pentru, de folosire a unor metode de predare adaptate nevoilor lor și de cunoștințe profesionale.

În ceea ce privește familia, mediul natural de viață a copilului, trebuie să fie partenerul principal în acțiunea de integrare a copilului. Părinții trebuie să fie continuatorii programului de recuperare stabilit în colaborare cu specialiștii. Cei ce se ocupă de recuperarea copilului să conștientizeze părinții asupra posibilităților reale ale copilului, asupra perspectivelor de

recuperare și a mijloacelor ce se vor utiliza, iar în acest context să se stabilească și sarcinile care revin familiei.

Idealul școlii pentru toți este școala care nu exclude (prin marginalizare și/sau selecție și în forme variate, directe sau indirecte), ci include, acceptă și valorizează copiii, diferiți.

Bibliografie:

David C, *Intervenții psihopedagogice în tulburările specifice de învățare* - Editura Polirom, 2019

Moldovan, A., Plosca M. (2011). *ABC-ul incluziunii școlare*, Cluj-Napoca: Eurodidact.

Activități metodico-științifice și psihopedagogice adresate bibliotecarilor și responsabililor Centrelor de Documentare și Informare din județul Cluj

Marinela Păcurar, bibliotecar Casa Corpului Didactic Cluj

Rolul bibliotecii ca vector de educație culturală este tot mai evident în contextul actual al educației, în care școala își asumă nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și formarea unor tineri capabili să înțeleagă, să aprecieze și să valorifice patrimoniul cultural al comunității din care fac parte.

Activitățile metodico-științifice și psihopedagogice la care participă bibliotecarii școlari și responsabilii Centrelor de Documentare și Informare (CDI), împreună cu cadrele didactice, reprezintă un cadru esențial pentru consolidarea acestui rol. Aceste întâlniri oferă oportunitatea schimbului de experiență, a diseminării bunelor practici și a identificării unor strategii eficiente prin care biblioteca școlară poate deveni un spațiu viu, dinamic și atractiv pentru elevi.

Prin colaborare și dialog profesional, se conturează o viziune comună asupra modului în care biblioteca poate susține procesul instructiv-educativ și poate contribui la dezvoltarea competențelor culturale, informaționale și sociale ale elevilor.

În anul școlar 2025–2026, Casa Corpului Didactic Cluj organizează trei activități metodico-științifice și psihopedagogice adresate bibliotecarilor școlari și responsabililor Centrelor de Documentare și Informare, având ca temă „Promovarea activităților pedagogice și culturale în bibliotecile școlare și CDI”. Aceste activități sunt concepute ca momente de reflecție profesională și de valorizare a experiențelor relevante din unitățile de învățământ.

Prima activitate din acest an școlar a avut loc în luna decembrie 2025, la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Cluj-Napoca. Tema întâlnirii – „Exemple de bune practici în bibliotecă” – a permis prezentarea unor proiecte educaționale, ateliere tematice, activități de promovare a lecturii și inițiative de parteneriat cu profesorii și comunitatea locală. Participanții au avut ocazia să observe modul în care biblioteca poate deveni un spațiu de învățare colaborativă, integrat în viața școlii și adaptat nevoilor actuale ale elevilor.

În ultimii ani, organizarea activităților metodice în mediul rural a devenit o tradiție valoroasă. Aceste întâlniri contribuie la reducerea decalajelor dintre mediul urban și cel rural, oferind bibliotecarilor din zonele rurale vizibilitate și recunoaștere profesională. Totodată, ele permit promovarea celor mai relevante experiențe și inițiative desfășurate în bibliotecile și Centrele de Documentare și Informare, demonstrând că performanța și inovația pot fi atinse în orice context educațional.

Astfel, cea de-a doua activitate este programată pentru luna martie 2026, la Școala Gimnazială Călățele. Pe lângă prezentarea unor exemple de bune practici în bibliotecă, întâlnirea va include și prezentarea Centrului de Documentare și Informare, recent renovat și modernizat. Acest moment este deosebit de important, deoarece evidențiază modul în care investițiile în infrastructură pot transforma biblioteca într-un spațiu modern, prietenos și funcțional, capabil

să susțină activități educative variate, de la lectură și documentare, până la proiecte interdisciplinare și activități culturale.

Cea de-a treia activitate va avea loc în luna mai 2026, la Liceul Teoretic „Eugen Pora” din Cluj-Napoca și va avea ca temă atât exemple de bune practici în bibliotecă, cât și prezentarea bibliotecii în urma procesului de renovare și modernizare. Această întâlnire va sublinia, încă o dată, importanța adaptării spațiului bibliotecii la cerințele actuale ale educației și la așteptările elevilor, punând accent pe crearea unui mediu stimulat, care să încurajeze lectura, creativitatea și învățarea autonomă.

Prin continuitatea acestor demersuri, comunitatea profesională a bibliotecarilor școlari își consolidează identitatea și rolul în cadrul sistemului de învățământ. Biblioteca școlară și CDI-ul nu mai sunt doar spații de depozitare a cărților, ci adevărate centre de resurse pentru învățare, dialog și dezvoltare culturală, contribuind activ la formarea unor generații informate, creative și implicate în viața comunității.

Bibliografie

Ionașcu, R. (2018). *Biblioteca școlară – spațiu educațional și cultural în comunitate*. Iași: Editura Polirom.

Importanța formării continue a cadrelor didactice din învățământul antepreșcolar

Edmund Ienei, Casa Corpului Didactic Cluj

Educația timpurie reprezintă una dintre cele mai importante etape în dezvoltarea copilului, având un impact major asupra parcursului său educațional, social și emoțional ulterior. În acest context, programul de formare „Abilitare curriculară pentru educație timpurie”, acreditat prin OME 4059/21.04.2023, a fost conceput ca un răspuns coerent și aplicat la nevoile actuale de formare continuă ale cadrelor didactice care activează în domeniul educației timpurii.

Programul a fost implementat la nivelul județului Cluj, reunind peste 350 de cadre didactice, organizate în 14 grupe de formare, sub coordonarea unui responsabil de program care a asigurat managementul educațional, coerența curriculară și monitorizarea procesului de formare. Dimensiunea programului și diversitatea participanților au permis crearea unui cadru colaborativ de învățare profesională, bazat pe schimb de experiență, reflecție și aplicabilitate practică.

Programul de formare „Abilitare curriculară pentru educație timpurie”, acreditat prin OME 4059/21.04.2023 a fost livrat în toate județele din țară prin casele corpului didactic al fiecărui județ.

Formatorii acreditați de MEC ai acestui program pentru județul Cluj au fost: Tătaru Lolica, Goia Brândușa, Truța Luciana, Bodea Emilia și Marc Ana-Maria.

Competențele acestui program de formare:

- asigurarea serviciilor multidisciplinare de intervenție timpurie,
- educarea, îngrijirea copilului mic și asigurarea incluziunii și a egalității de șanse și gen,
- proiectarea activităților educaționale la vârstele timpurii,
- evaluarea progresului copilului mic - educație timpurie.

Temele programului de formare:

1.1. Educația timpurie – premisă a educației (delimitări conceptuale, direcții de acțiune)

1.2. Politici educaționale privind educația timpurie;

1.3. Calitatea serviciilor de educație timpurie – monitorizare și evaluare. Rolul echipelor multidisciplinare de intervenție timpurie. Perspective etice în educație și formare

2.1. Dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală

2.2. Dezvoltare cognitivă și cunoașterea lumii (STEM)

2.3. Dezvoltare socială și emoțională

2.4. Dezvoltarea limbajului și a comunicării și premisele citirii și scrierii

2.5. Dezvoltarea abilităților și atitudinilor de învățare și a creativității

3.1. Problematika educației incluzive la vârstele timpurii – Educația grupurilor dezavantajate, problema incluziunii, a egalității de gen și de șanse

- 4.1. Proiectarea activităților de dezvoltare socio-emoțională
- 4.2. Proiectarea activităților de dezvoltare a limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii
- 4.3. Proiectarea activităților de dezvoltare cognitivă, cunoașterea lumii (STEM)
- 4.4. Proiectarea activităților de dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală
- 4.5. Jocuri și activități liber alese la vârstele timpurii. Organizarea activităților de autonomie și igienă personală
- 5.1. Specificul evaluării la vârstele timpurii; valorificarea rezultatelor evaluării progresului pentru educația timpurie a copilului
- 5.2. Metode și instrumente de evaluare a progresului copilului la vârstele timpurii; Fișa psihopedagogică - instrument de consemnare a progresului copilului la vârstele timpurii.

Structura programului a fost construită în jurul unor competențe-cheie esențiale pentru educația timpurie contemporană: asigurarea serviciilor multidisciplinare de intervenție timpurie, educarea și îngrijirea copilului mic în spiritul incluziunii și al egalității de șanse, proiectarea activităților educaționale adecvate vârștelor timpurii și evaluarea progresului copilului. Aceste competențe reflectă atât direcțiile actuale ale politicilor educaționale, cât și cerințele reale din practica educațională.

Tematica abordată a oferit o perspectivă integrată asupra educației timpurii, pornind de la fundamentele conceptuale și politicile educaționale relevante, până la analiza calității serviciilor educaționale și rolul echipelor multidisciplinare. Un accent deosebit a fost pus pe dezvoltarea holistică a copilului, prin module dedicate dezvoltării fizice, cognitive (inclusiv STEM), sociale, emoționale, a limbajului și a creativității. Această abordare a susținut înțelegerea copilului ca întreg, în acord cu principiile educației centrate pe copil.

Un element de impact al programului a fost abordarea educației incluzive la vârstele timpurii, cu accent pe grupurile dezavantajate, egalitatea de gen și egalitatea de șanse. Cadrele didactice au fost sprijinite să își dezvolte competențe de adaptare curriculară și de proiectare a unor activități educaționale accesibile și relevante pentru toți copiii.

Componenta aplicativă a fost consolidată prin modulele dedicate proiectării activităților educaționale, precum și prin aprofundarea evaluării progresului copilului, utilizând metode și instrumente specifice educației timpurii, inclusiv fișa psihopedagogică. Acest demers a contribuit la dezvoltarea unei culturi a evaluării formative și a utilizării rezultatelor evaluării pentru optimizarea procesului educațional.

Programul de formare „Abilitare curriculară pentru educație timpurie” a reprezentat un demers educațional complex și relevant, cu un impact semnificativ asupra dezvoltării profesionale a cadrelor didactice participante. Prin conținutul său actualizat, abordarea integrată și orientarea spre practică, programul a contribuit la creșterea calității actului educațional în educația timpurie și la consolidarea competențelor necesare formării unor generații viitoare echilibrate și incluzive.

Avantaje și limite ale utilizării inteligenței artificiale în educație, din perspectiva profesorilor și a părinților- o cercetare realizată la nivelul județului Cluj

*Mihaela Popescu, Liliana Dana Lung
Casa Corpului Didactic Cluj*

1. Coordonatele cercetării

Lucrarea de față sintetizează rezultatele unei cercetări derulate în luna martie 2025 de Casa Corpului Didactic Cluj, având ca scop obținerea unor informații relevante privind percepțiile și nevoile cadrelor didactice și ale părinților în legătură cu utilizarea inteligenței artificiale în educație, în vederea fundamentării unor măsuri concrete de formare profesională.

Instrumentele utilizate în cadrul cercetării au fost: Ordinul Ministerului Educației nr. 7.386/11.11.2024 referitor la Profilul și standardele profesionale ale cadrului didactic din învățământul preuniversitar, pe etape de carieră și pe niveluri de învățământ, Analiza nevoilor de formare a cadrelor didactice din județul Cluj realizată de CCD Cluj - iunie 2024 și două chestionare pe tema utilizării inteligenței artificiale în educație adresate profesorilor și părinților. La cele două chestionare s-au înregistrat 497 de răspunsuri ale cadrelor didactice și 2.418 de răspunsuri ale părinților din județul Cluj. Analiza răspunsurilor la cele două chestionare s-a focalizat pe avantajele percepute, riscurile identificate și gradul de acceptare al inteligenței artificiale (IA) în educație.

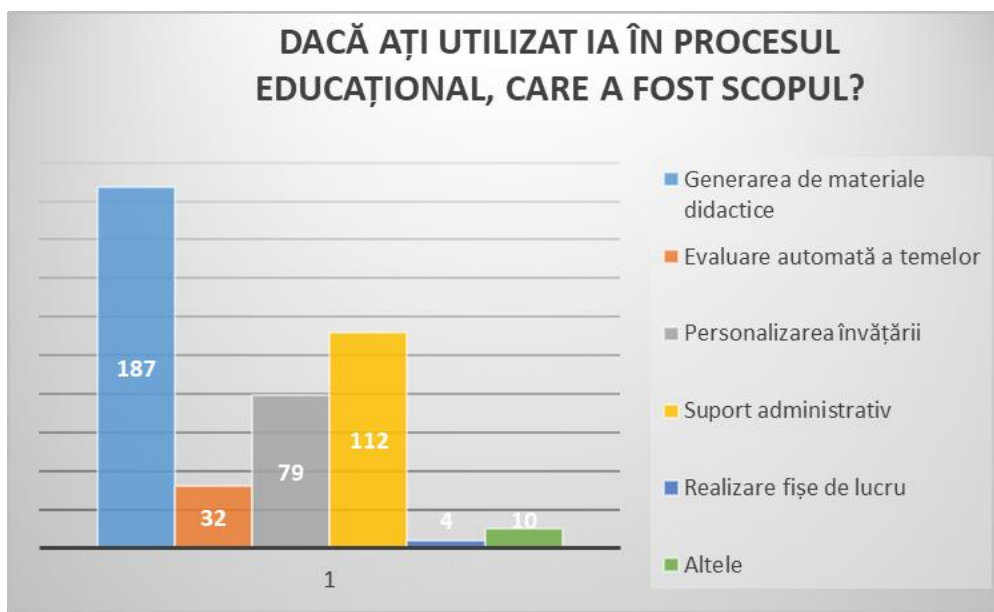
2. Rezultatele cercetării – perspectiva cadrelor didactice

La chestionarul administrat au răspuns 497 de cadre didactice (21% din învățământul preșcolar, 24% din învățământul primar, 31% din învățământul gimnazial și 24% din învățământul liceal). Dintre acestea, 23% au o vechime în învățământ mai mică de 5 ani, 32% au o vechime în învățământ între 6 și 20 de ani, iar 45% au o vechime în învățământ de peste 20 de ani.

Iată rezultatele obținute în urma aplicării chestionarului:

- 97% dintre cadrele didactice nu cred că inteligența artificială va înlocui profesorul, ceea ce demonstrează o înțelegere matură a rolului pe care componenta umană o are în educație;
- 91% dintre cadrele didactice consideră că inteligența artificială nu este întotdeauna obiectivă sau lipsită de erori;
- 70% dintre cadrele didactice consideră că nu este nevoie de cunoștințe avansate de programare pentru a utiliza inteligența artificială;
- 76% dintre cadrele didactice sunt de acord că inteligența artificială poate genera inegalitate în educație;

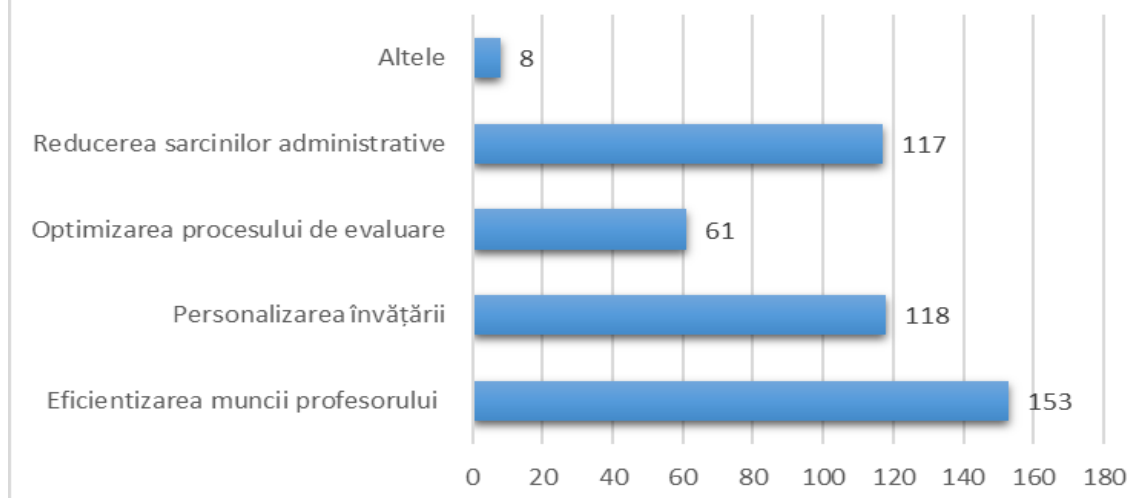
- 79% dintre cadrele didactice consideră că resursele generate cu AI pot conține erori/prejudecăți;
- 69% dintre repondenți consideră că inteligența artificială va fi foarte utilă și destul de utilă în următorii 5-10 ani în procesul educațional;
- 47% dintre cadrele didactice au utilizat AI în procesul educațional, cei mai mulți pentru generarea de materiale didactice și pentru suport administrativ.

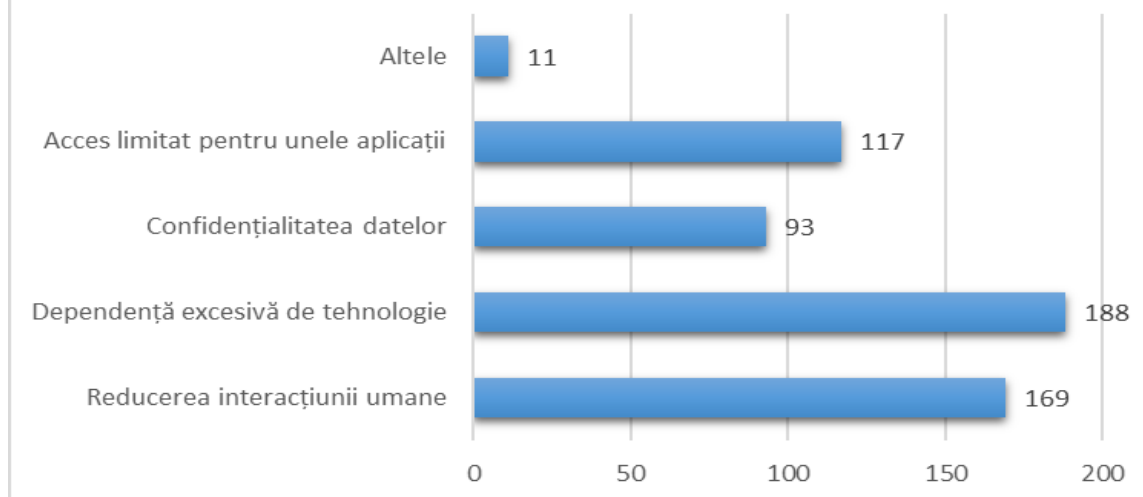
Așadar, cei mai mulți profesori recunosc potențialul inteligenței artificiale pentru personalizarea învățării, pentru a fi sprijiniți în evaluare și pentru a face munca profesorului mai eficientă (de exemplu anumite sarcini administrative pot fi preluate de AI, iar cadrul didactic are mai mult timp la dispoziție pentru interacțiunea direct cu elevii și pentru creativitate). De aceea 236 de cadre didactice respondente consideră că au nevoie de formare pe tema utilizării AI în educație, 282 declară că au nevoie de resurse disponibile online și 192 consideră că au nevoie de suport tehnic continuu.

Referitor la avantajele și limitele utilizării IA în educație, distribuția răspunsurilor a fost următoarea:

Avantajele utilizării IA în educație

Limite ale utilizării IA în educație

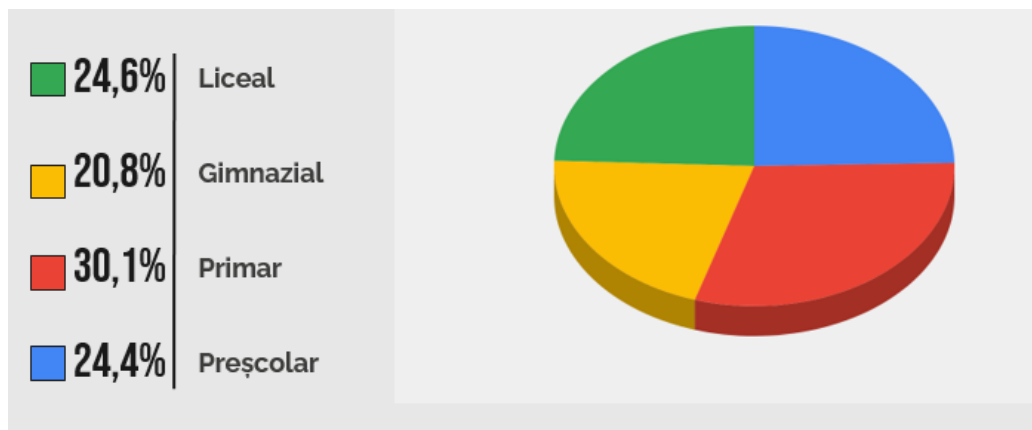

Principalele avantaje sunt: eficientizarea muncii profesorului, personalizarea învățării, reducerea sarcinilor administrative. În ceea ce privește limitele, menționăm: dependența excesivă de tehnologie și reducerea interacțiunii umane.

Ca o concluzie generală, putem afirma că profesorii nu se opun tehnologiei, dar sunt conștienți că integrarea inteligenței artificiale în educație presupune formare, discernământ și echilibru.

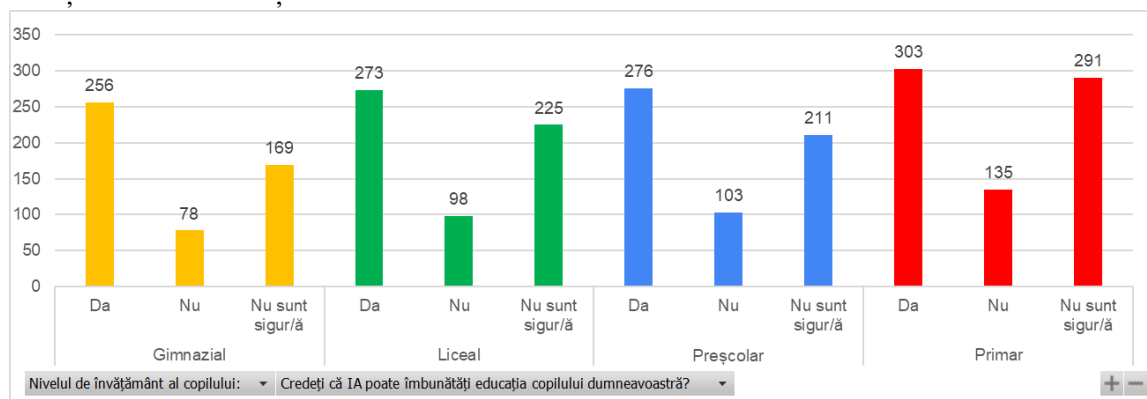
3. Rezultatele cercetării – perspectiva părinților

La chestionarul adresat părinților s-au înregistrat 2418 de răspunsuri. Distribuția răspunsurilor după nivelul de învățământ al copilului a fost echilibrată:

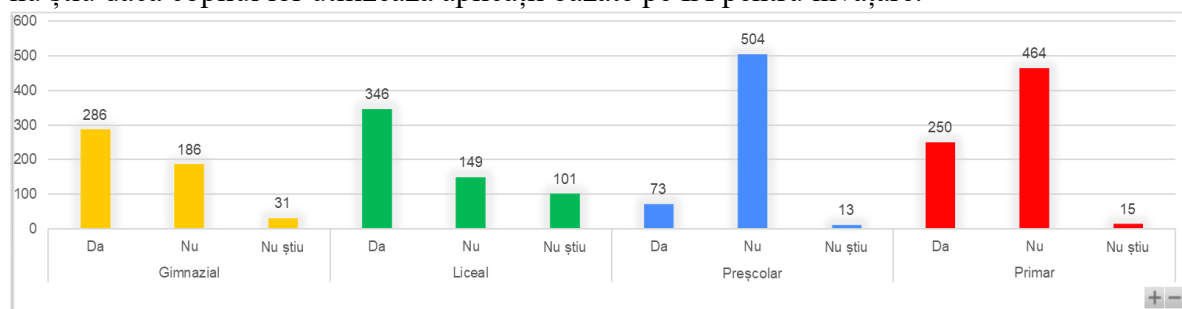

În ceea ce privește nivelul de informare privind utilizarea IA în educație, 77,1% dintre părinți au auzit de utilizarea IA în educație iar 22,9% nu cunosc acest subiect.

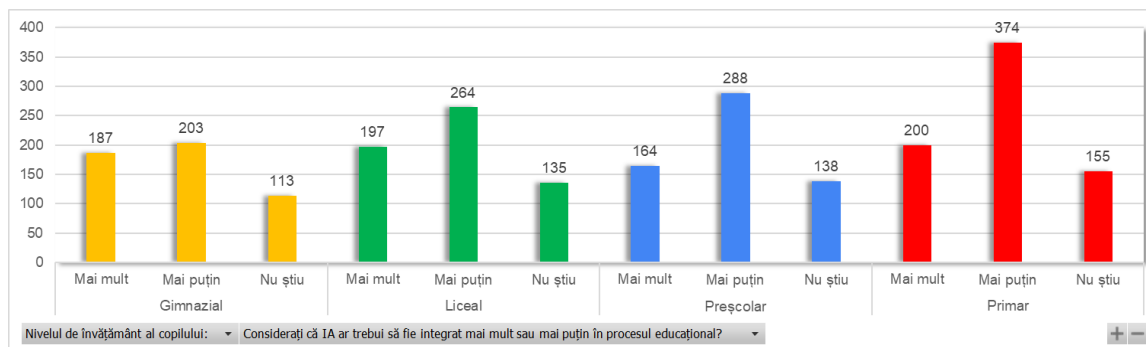
Referitor la percepția părinților privind eficiența IA în educația copiilor: cei mai mulți (45,8%) consideră că IA poate îmbunătăți educația copilului, 17,1% consideră că IA nu poate îmbunătăți educația copilului iar 37,1% sunt indeciși. Distribuția răspunsurilor pe niveluri de învățământ are același trend.

Doar 39,5% dintre repondenți afirmă că copilul lor folosește aplicații bazate pe IA, majoritatea fiind părinți ai elevilor de la nivel liceal și gimnazial, în timp ce 6,6% dintre aceștia nu știu dacă copilul lor utilizează aplicații bazate pe IA pentru învățare.

Cu referire la integrarea IA în școli, părerile sunt împărțite: 31 % dintre părinți afirmă că inteligența artificială ar trebui să fie integrate în măsură mai mare în procesul educativ, aproape 47% ar dori ca inteligența artificială să fie mai puțin integrată în procesul educativ.

Referitor la modul în care poate fi utilizată IA în școală s-au înregistrat următoarele răspunsuri favorabile: 49,3% – pentru recomandarea de resurse educaționale personalizate, 22% – pentru evaluare și corectarea automată a testelor; 13,6% – pentru asistență la predare prin tutori virtuali. Răspunsurile nefavorabile au inclus exprimări ferme de respingere, de tipul „Nu sunt de acord”, „NU!”, „Deloc!”, „Niciuna”, „Doamne ferește!”. Răspunsuri condiționate sau neutre se referă la acceptare doar în anumite condiții: doar la liceu sau universitate, fără contact direct cu elevii de vârstă mica, sub controlul strict al cadrelor didactice, însoțită de formarea elevilor privind utilizarea responsabilă a IA etc.

În ceea ce privesc avantajele percepute ale IA în educație, item cu răspuns deschis, aproximativ 65% din părinți au menționat: acces rapid la informații, învățare personalizată, feedback în timp real, stimularea motivației, eficientizarea învățării, sprijin pentru cadrele didactice, incluziune și accesibilitate. 30% dintre repondenți consideră că IA aduce doar dezavantaje iar 5% sunt indeciși.

Pe baza răspunsurilor părinților, am clasificat avantajele utilizării IA în educație astfel:

- ✓ Acces rapid la informații:
 - Acces rapid la informații din surse multiple și actualizate;
 - Informații sintetizate și clare.
- ✓ Învățare personalizată:
 - Lecții adaptate la nivelul cognitiv și la ritmul fiecărui elev;
 - Resurse și explicații diferite în funcție de nevoi și stiluri de învățare;
 - Feedback în timp real, autoevaluare.
- ✓ Stimularea interesului pentru învățare:
 - Lecții interactive, jocuri, tururi virtuale etc.;
 - Motivație și implicare datorită utilizării tehnologiei digitale.
- ✓ Învățare eficientă și rapidă:
 - Clarificarea unor noțiuni care nu au fost înțelese la clasă;
 - Exemplificare cu materiale multimedia - imagini, video, simulări;
 - Repetare și exersare personalizată.
- ✓ Sprijin pentru profesori:
 - Generare de teste și exerciții, corectare de teste;

- Suport în planificarea lecțiilor și generarea de materiale suport;
- Ajutor în lucrul cu elevii cu cerințe educaționale speciale.
- ✓ Dezvoltare digitală și pregătire pentru viitor:
 - Familiarizarea elevilor cu tehnologia;
 - Dezvoltarea competențelor digitale utile pentru integrarea cu succes în societate.
- ✓ Suport pentru incluziune și accesibilitate:
 - Sprijin pentru elevii cu dizabilități (citire text, recunoaștere vocală etc)
 - Traducerea automată și adaptarea conținutului.

Părinții au și îngrijorări privind utilizarea IA în educație: 60% dintre părinți au exprimat îngrijorări legate de: scăderea implicării cognitive, înlocuirea profesorului, dependența de tehnologie; calitatea informației, securitatea datelor, diminuarea interacțiunii sociale, inegalitate de acces, 35% dintre repondenți afirmă că nu au îngrijorări în legătură cu utilizarea IA în educație iar 5% au oferit răspunsuri neutre: „nu știu”, „nu comentez”.

Câteva categorii de îngrijorări identificate sunt prezentate mai jos.

- Scăderea implicării cognitive a elevilor:
 - „Nu vor mai gândi”, „nu-și mai pun mintea la contribuție”, se vor baza pe IA pentru a-și face temele;
 - Este afectată dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a memoriei.
- Înlocuirea profesorului:
 - Teama că IA ar putea reduce sau chiar înlocui rolul uman în educație;
 - Pierderea empatiei, a conexiunii umane și a personalizării actului educativ.
- Dependența de tehnologie:
 - Copiii devin prea comozi, dependenți de ecrane;
 - IA reduce efortul personal și dorința de a învăța.
- Informații incorecte sau inadecvate
 - Răspunsurile IA pot fi greșite, inexacte, superficiale sau părtinitoare;
 - Lipsește un filtru critic, informațiile nu sunt verificate.
- Confidențialitatea și securitatea datelor
 - Teama că datele personale ale elevilor ar putea fi colectate, folosite sau distribuite fără consimțământ.
- Diminuarea interacțiunii sociale
 - Risc de izolare, dificultăți în dezvoltarea socio-emoțională.
- Inegalitate de acces
 - Există riscul inegalității de șanse: nu toți elevii au acces la tehnologie sau la IA de calitate.

Sugestii pentru utilizarea AI în educație (din răspunsurile pozitive sau neutre):

- ✓ Folosire moderată și supravegheată;
- ✓ Utilizare ca suport pentru învățare, nu înlocuitor pentru profesori;
- ✓ Utilizare pentru personalizarea învățării, repetare noțiunilor, traduceri, testare etc.

- ✓ Necesită o formare adecvată pentru cadrele didactice.

4. Concluzii

Există un interes real pentru integrarea IA în educație, dar și o rezistență puternică din cauza temerilor legate de impactul asupra copiilor și a celor legate de rolul profesorilor.

Implementarea IA în educație trebuie să fie: etapizată, controlată, adaptată vârstei, și mai ales, susținută de formare profesională pentru profesori și informare corectă pentru părinți.

Programul de formare acreditat „Blended Learning și Inteligența Artificială în Educație” este propus de Casa Corpului Didactic Cluj în oferta sa de formare. Având ca public țintă personalul de predare preuniversitar, acesta are 75 de ore (30 online sincron și 45 de ore online asincron) și 25 de credite profesionale transferabile. Obiectivele programului sunt în concordanță cu concluziile studiului privind analiza nevoilor de formare ale cadrelor didactice din învățământul preuniversitar clujean din luna iunie 2024: dezvoltarea capacității de a valorifica și promova abordările actuale din domeniile blended learning și inteligență artificială, dezvoltarea capacității de utilizare a tehnologiei digitale de inteligență artificială și augmentate cu inteligența artificială, dezvoltarea capacității de proiectare și de implementare a unor scenarii didactice bazate pe blended learning și inteligență artificială și vine în întâmpinarea rezultatelor cercetării prezentate mai sus în ceea ce privește formarea cadrelor didactice din perspectiva utilizării inteligenței artificiale în educație.

Educația contemporană nu poate ignora potențialul IA. Totuși, tranziția trebuie să fie asumată, graduală și echilibrată, cu accent pe siguranța elevilor, dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice și menținerea valorii relațiilor umane în actul educațional.

Inteligența artificială nu este, în sine, nici bună, nici rea. Este un instrument. Iar ca orice instrument, contează cum este folosit. Pentru profesori, IA poate fi un asistent personal, iar pentru elevi, un tutore digital.

Utilizarea sigură a inteligenței artificiale în educație presupune confidențialitate și protejarea datelor, supraveghere umană constantă și adaptarea tehnologiei la vârsta și nevoile copiilor.

Etica utilizării IA presupune: utilizarea responsabilă, evitarea discriminării sau a automatismelor periculoase, păstrarea rolului uman în procesul educațional.

Nu ne putem permite să excludem această tehnologie, dar nici să o introducem haotic, fără o strategie clară, fără o înțelegere profundă a riscurilor și beneficiilor.

Accesul nelimitat la informație și chiar la resurse educaționale nu este echivalent cu a beneficia de educație, așa cum accesul în bibliotecă nu garantează cunoașterea. Toate studiile despre e-learning ne prezintă sistemul de predare-învățare-evaluare din perspectiva verbelor „a ști” și „a face”. Însă educația unui tânăr implică în primul rând perspectiva verbului „a fi” și e cât se poate de clar că un om învață *să fie* de la un alt om. De aceea, considerăm că educatorii nu pot fi substituiți cu niciun produs tehnologic, dar sunt datori să integreze în educație rezultatele valoroase ale cercetării științifice.

